

УДК 349.225.6:331.108.6:057.36(477)

DOI <https://doi.org/10.32850/LB2414-4207.2021.23.08>

ДИСЦИПЛІНАРНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ВИД СПЕЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ У ТРУДОВОМУ ПРАВІ УКРАЇНИ

Жильцов Олександр Леонідович,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри загальноправових
та соціально-гуманітарних дисциплін
(Херсонський факультет Одеського
державного університету внутрішніх
справ, м. Херсон, Україна)

Новіков Микола Михайлович,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри загальноправових та
соціально-гуманітарних дисциплін
(Херсонський факультет Одеського
державного університету внутрішніх
справ, м. Херсон, Україна)

У статті здійснено комплексний аналіз сутності та особливостей дисциплінарної відповідальності працівників поліції, як спеціального виду відповідальності працівників у трудовому праві України.

Авторами досліджено співвідношення загальної дисциплінарної відповідальності працівників, визначеної Кодексом законів про працю України і правилами внутрішнього трудового розпорядку, яка застосовується до переважної більшості найманих працівників на яких не поширюється дія статутів і положень про дисципліну та спеціальної дисциплінарної відповідальності, зокрема працівників поліції, яка врегульована спеціальним законом – Про дисциплінарний статут Національної поліції України та низкою підзаконних нормативно-правових актів.

На підставі проведеного аналізу сучасного стану правового регулювання цього виду відповідальності встановлено, що дисциплінарна відповідальність поліцейських відрізняється від загальної дисциплінарної відповідальності більш широким змістом дисциплінарного проступку і більш суворими санкціями, вона характеризується спеціальним суб'єктом дисциплінарного проступку, яким є працівник поліції та спеціальними видами дисциплінарних стягнень, особливим порядком їх накладення та оскарження. Значної уваги у роботі приділено дослідженню особливостей дисциплінарної відповідальності поліцейських у порівнянні з іншими видами спеціальної дисциплінарної відповідальності.

В межах дослідження розглянуто також питання про фактичні підстави дисциплінарної відповідальності поліцейських, якими можуть бути: порушення ними службової дисципліни; невиконання чи неналежне виконання обов'язків поліцейського або виходить за їх межі; порушення обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських; вчиненні дій, що підривають авторитет поліції. Оскільки, вимоги не тільки правового а і морального змісту включені до кола службових обов'язків поліцейських, то недотримання таких норм, аморальна поведінка не тільки під час

безпосереднього виконання ними службових обов'язків, але і поза службою є підставою для притягнення поліцейського до дисциплінарної відповідальності.

Автори дійшли висновку, що дисциплінарна відповідальність працівників поліції – це встановлена нормами права система заходів дисциплінарного впливу (негативних наслідків) у вигляді дисциплінарних стягнень, що застосовуються уповноваженим суб'єктом у порядку підлеглості до працівника поліції за вчинення дисциплінарного проступку з дотриманням спеціальної процедури, визначеної чинним законодавством.

Ключові слова: загальна дисциплінарна відповідальність, спеціальна дисциплінарна відповідальність, працівники поліції, дисциплінарні стягнення.

POLICE OFFICERS' DISCIPLINARY RESPONSIBILITY AS TYPE OF SPECIAL RESPONSIBILITY OF EMPLOYEES IN LABOR LAW OF UKRAINE

Zhylytsov Oleksandr Leonydovych,
Ph. Doctor, Associate Professor of Chair
of Social and Humanitarian Disciplines
(Kherson Faculty of Odesa State
University of Internal Affairs, Kherson,
Ukraine)

Novikov Mykola Mykhailovych,
Ph. Doctor, Associate Professor of Chair
of Social and Humanitarian Disciplines
(Kherson Faculty of Odesa State
University of Internal Affairs, Kherson,
Ukraine)

In the article, the essence and peculiarities of police officers' disciplinary responsibility as a special type of responsibility of employees in labor law of Ukraine have been completely analyzed.

The authors have researched the correlation between the general disciplinary responsibility of employees provided by the Code of laws about labor in Ukraine and the laws of inner labor order regarding the majority of the hired employees, who do not subdue to the Statutes and Regulations about Discipline and Special Disciplinary Responsibility including police officers, which is regulated by the special law – About Disciplinary Statute of the National Police of Ukraine and series of normative and legal acts.

On the grounds of the analysis of the modern type of the legal regulation of this type of responsibility, it is determined that police officers' disciplinary responsibility differs from the general disciplinary responsibility due to its wider contents of a disciplinary offence and more severe sanctions; it is characterized by the special subject of the disciplinary offence that is a police employee and special types of disciplinary penalties, a special order of their imposing and appealing.

Significant attention in the article is given to the research of the peculiarities of police officers' disciplinary responsibility in comparison with other types of the special disciplinary responsibility.

The issues of the factual grounds of police officers' disciplinary responsibility have been also researched, these can be: violations of official discipline, non-fulfilment or improper fulfilment of police officers' duties, violations of restrictions and prohibitions provided by the legislation for police officers, actions destroying police authority.

Not only legal, but also moral requirements are included into the list of the official police officers' duties. Non-fulfilment of these norms like amoral behavior at work and after it can be grounds for a police officer's disciplinary responsibility.

The authors have concluded that police officers' disciplinary responsibility is determined with the system of legal norms prescribing measures of disciplinary influence (negative consequences) in the form of disciplinary penalties imposed by an authorized subject upon a police officer for a disciplinary offence in compliance with the legislation in vigor.

Key words: general disciplinary responsibility, special disciplinary responsibility, police officers, disciplinary penalties.

Постановка проблеми. Подальша розбудова в Україні правової держави, реформування правової системи, передбачає також підвищення рівня трудової дисципліни з використанням не тільки системи заходів переконання а й примусових заходів, зокрема за допомогою заходів дисциплінарної відповідальності. Дисциплінарна відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності та особливий елемент у структурі системи правового регулювання є важливим забезпечуючим фактором правомірної поведінки працівників. Разом з тим, дисциплінарна відповідальність полягає у застосуванні до працівників дисциплінарних стягнень суб'єктами дисциплінарної влади у позасудовому порядку і за своєю суттю є втручанням у сферу особистих прав та інтересів особи та тягне для них певні негативні наслідки. Це в повній мірі стосується і працівників поліції в разі застосування до них заходів дисциплінарного впливу.

Підвищення ефективності виконання своїх службових обов'язків поліцейським передбачає, що кожний дисциплінарний проступок з його боку повинен викликати відповідне реагування з боку уповноважених суб'єктів дисциплінарної влади. Водночас працівник поліції має бути захищеним від дій, вчинків чи рішень керівників, що суперечать закону, а дисциплінарну відповідальність він може нести винятково у зв'язку з вчиненням дисциплінарного проступку та в чітко визначеному чинним законодавством порядку. Повне й усебічне дослідження питань дисциплінарної відповідальності поліцейських є неможливим без визначення та характеристики самого поняття, а також особливостей цього виду відповідальності.

Стан дослідження. Питанням як загальної так і спеціальної дисциплінарної відповідальності працівників присвячено значна кількість наукових праць. Так, питанням підстав дисциплінарної відповідальності у трудовому праві України присвячені праці Грищенко Р., Колеснік Т., Курової А., Новак О., Пилипенко Т., різні аспекти спеціальної дисциплінарної відповідальності у свій час були предметом наукових досліджень таких вчених як Вапнарчук В., Герасімук К., Горзов А., Довгий О., Кртузова І., Колпаков В., Корнута Л., Нечитайленко А., Панова Н., Прокоф'єв М., Чумак О., правовому регулюванню спеціальної дисциплінарної відповідальності працівників Державного бюро розслідувань присвячено дисертація А.М Максимович, дисциплінарної відповідальності працівників ОВС України, дисертаційне дослідження К. В Коваленко.

Вивченням питань дисциплінарної відповідальності, у тому числі дисциплінарних проваджень щодо працівників правоохоронних органів, займалися такі вчені, як: Г. Атаманчук, О. Бандурка, Ю. Битяк, Н. Бортник, В. Венедиктов, Є. Додін, М. Ковалів, Ю. Козлов, В. Колпаков, О. Кузьменко, А. Куліш, В. Манохін, К. Мельник, О. Музичук, Л. Остапенко, О. Синявська, В. Сорокін, С. Шоптенко та інші науковці.

Такий стан розробленості проблематики свідчить, що дослідження особливостей дисциплінарної відповідальності поліцейських в Україні, як виду спеціальної відповідальності не стали предметом наукових розвідок, а відтак потребує новітніх досліджень у цій сфері.

Отже, метою статті є аналіз питань спеціальної дисциплінарної відповідальності працівників поліції та на цій підставі виявлення її особливостей закріплення в чинному законодавстві України.

Виклад основного матеріалу. Дисциплінарна відповідальність є самостійним видом юридичної відповідальності і має своє конституційне закріплення. Так, у ст. 92 Конституції України міститься положення про те, що виключно законами України визначаються засади цивільно-правової відповідальності; діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них [1]. Розвиваючи зазначену конституційну норму, окремі вчені справедливо зазначають, що «з Конституції України випливає, по-перше, що лише закон визначає поведінку, яка є протиправною, винною та утворює склад дисциплінарного проступку; по-друге що, лише така поведінка – дисциплінарний проступок є підставою дисциплінарної відповідальності; по-третє, що зміст такої відповідальності визначається законом» [2, с. 79].

За своєю правовою природою дисциплінарна відповідальність спрямована на покарання працівників, які вчинили дисциплінарний проступок, а підставою її застосування є вчинення працівником діяння, що містить ознаки трудового правопорушення (дисциплінарного проступку). Дисциплінарна відповідальність має примусовий характер, який проявляється у тому, що на працівника накладаються заходи примусового впливу, які мають для нього певні негативні наслідки [3].

Отже, розглядаючи дисциплінарну відповідальність як самостійний вид юридичної відповідальності, можна стверджувати, що вона є «особливим елементом у структурі правової системи, важливим забезпечуючим фактором правомірної поведінки. Вона характеризується наявністю власної підстави – дисциплінарного проступку, особливих санкцій – дисциплінарних стягнень, суб'єкта дисциплінарного проступку та суб'єкта дисциплінарної влади, уповноваженого застосовувати дисциплінарне стягнення» [4, с. 39].

У теорії трудового права дисциплінарну відповідальність працівників прийнято поділяти на загальну та спеціальну [5, с. 234]. Поділ дисциплінарної відповідальності на загальну та спеціальну обумовлюється наявністю особливих категорій працівників, на яких, окрім загальних трудових обов'язків, також покладаються обов'язки виконання певних службових функцій, пов'язаних з особливим характером їх трудової діяльності. Саме тому, їх дисциплінарна відповідальність виникає на підставі не лише загального законодавства про працю, а і на підставі окремих статутів, положень та інших актів про дисципліну. Такі акти передбачають певні особливості у порядку притягнення спеціальних категорій працівників до дисциплінарної відповідальності, переліку дисциплінарних стягнень та наслідків їх застосування [6, с. 605].

Щодо загальної дисциплінарної відповідальності, то вона регламентована ст. 147–152 КЗпП України і розповсюджується на всі категорії працівників (загальних суб'єктів), а її підставою є порушення трудової дисципліни, що виявляється у невиконанні або неналежному виконанні правил внутрішнього трудового розпорядку. Так, відповідно до ч. 1. ст. 147 КЗпП України за порушення трудової дисципліни до працівника може бути застосовано тільки один з таких заходів стягнення: 1) догана; 2) звільнення. На томість, у частині другій цієї статті зазначається, що законодавством, статутами і положеннями про дисципліну можуть бути передбачені для окремих категорій працівників й інші дисциплінарні стягнення [7].

Як слушно зазначає К.Ю. Мельник, «національне законодавство, окрім загального суб'єкта дисциплінарного проступку, тобто працівника, який підлягає дисциплінарній відповідальності за невиконання трудових обов'язків на підставі норм КЗпП

України, виділяє і спеціального, на якого поширюються заходи дисциплінарної відповідальності, передбачені спеціальними нормативно-правовими актами» [8, с. 227].

Отже, підсумовуючи вищезазначене є підстави стверджувати, що працівники Національної поліції України у разі вчинення ними діяння, що містить ознаки дисциплінарного проступку належать до спеціальних суб'єктів дисциплінарній відповідальності, оскільки така відповідальність регламентована спеціальним нормативно-правовим актом – Законом України Про дисциплінарний статут Національної поліції України від 15.03.2018 [9].

Дисциплінарна відповідальність працівників поліції має свої особливості порівняно з і ншими суб'єктами спеціальної дисциплінарної відповідальності, яка застосовується згідно із законами Про прокуратуру від 14 жовтня 2014 року [10]; Про судоустрій і статус суддів від 2 червня 2016 року [11]; Про державну службу 16 грудня 1993 року [12] та інші.

Такі особливості виявляються у наступному.

По-перше, працівник поліції як суб'єкт спеціальної дисциплінарної відповідальності, перебуває у службових відносинах з державою в особі центрального органу виконавчої влади – МВС України, одним із важливих завдань якого є забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, а також надання поліцейських послуг [13]. Необхідність виконання працівником поліції цих завдань передбачає надання йому більш широкого кола державно-владних повноважень та покладення на нього додаткових службових обов'язків, порівняно з іншими суб'єктами спеціальної дисциплінарної відповідальності. Так, наприклад, Законом України Про Національну поліцію від 2 липня 2015 року йому надано право у передбачених законом випадках застосовувати такі заходи примусу як фізичний вплив (силу); застосування спеціальних засобів та застосування вогнепальної зброї (ст. 42) та покладено обов'язки заздалегідь попередити особу про їх застосування, надавати невідкладну медичну допомогу особам, які постраждали в результаті застосування заходів примусу, письмово повідомити свого керівника про результати застосування цих заходів примусу (ст. 43) [14]. Всі ці фактори безумовно впливають на існування більш широкого кола підстав дисциплінарної відповідальності працівника поліції та видів дисциплінарного стягнення;

По-друге, дисциплінарна відповідальність працівників поліції регламентована спеціальним законом Про Дисциплінарний статут Національної поліції України в якому, на відміну від інших законів, положень та статутів нормативно закріплено поняття дисциплінарного проступку, яким визнається протиправна винна дія чи бездіяльність поліцейського, що полягає в порушенні ним службової дисципліни, невиконанні чи неналежному виконанні обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також у вчиненні дій, що підривають авторитет поліції (ст. 12) [9]. Таким чином, підставами для притягнення працівників поліції до дисциплінарної відповідальності можуть бути, окрім порушень службової дисципліни, також невиконання чи неналежне виконання обов'язків поліцейського, які покладаються на нього не тільки законами, а і підзаконними нормативно-правовими актами. Так, наприклад у п. 1. загальних положень Правил етичної поведінки поліцейських, затверджених наказом МВС України від 09.11.2016 № 1179 зазначено, що «ці Правила поширюються на всіх поліцейських, які проходять службу в Національній поліції України (далі – поліція). Дотримання вимог цих Правил є обов'язком для кожного поліцейського незалежно від займаної посади, спеціального звання та місцеперебування» [15]. І хоча у цих Правилах нічого не сказано про відповідальність працівника поліції, вбачається, що

невиконання або неналежне виконання вимог цього правового акту повинен тягнути за собою настання саме дисциплінарної відповідальності і підставою у цьому випадку буде не порушення службової дисципліни, а невиконання чи неналежне виконання обов'язків поліцейського.

По-третє, для дисциплінарної відповідальності поліцейських характерним є більш широке коло заходів дисциплінарного стягнення, визначених законом Про дисциплінарний статут Національної поліції України, а саме: 1) зауваження; 2) догана; 3) сувора догана; 4) попередження про неповну службову відповідність; 5) пониження у спеціальному званні на один ступінь; 6) звільнення з посади; 7) звільнення із служби в поліції. До курсантів (слухачів), які проходять навчання у вищих навчальних закладах із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських, крім видів дисциплінарних стягнень, визначених цією статтею, застосовується дисциплінарне стягнення у виді призначення поза чергою в наряд – до п'яти нарядів (ст. 13) [9].

По-четверте, поліцейських, яких в установленому порядку притягнуто до адміністративної, кримінальної або цивільно-правової відповідальності, одночасно може бути притягнуто до дисциплінарної відповідальності згідно з цим Статутом (ст. 11). При цьому, у разі надходження до органу поліції матеріалів про вчинення поліцейським адміністративного правопорушення, що складені в порядку, визначеному Кодексом України про адміністративні правопорушення, рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності приймається на підставі зазначених матеріалів (ст. 14) [9].

По-п'яте, процедура притягнення працівників поліції до дисциплінарної відповідальності вирізняється своєю складністю та деталізованістю. Так, відповідно до ст. 14 Закону України Про дисциплінарний статут Національної поліції України за фактом вчинення діяння, що містить ознаки дисциплінарного проступку проводиться службове розслідування [9] (діяльність із збирання, перевірки та оцінки матеріалів і відомостей про дисциплінарний проступок поліцейського). У разі надходження до органу поліції матеріалів про вчинення поліцейським адміністративного правопорушення, що складені в порядку, визначеному Кодексом України про адміністративні правопорушення, службове розслідування не призначається, а рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності приймається на підставі зазначених матеріалів.

У разі вчинення поліцейським більше двох дисциплінарних порушень проводиться одне службове розслідування. Якщо протягом проведення службового розслідування поліцейським вчинено інший дисциплінарний проступок, розпочинається нове службове розслідування. Порядок проведення службових розслідувань у Національній поліції України встановлено наказом Міністерства внутрішніх справ України 07.11.2018 № 893 Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України [16].

По-шосте, порядок застосування дисциплінарних стягнень до працівників поліції теж має свою специфіку, оскільки за результатами службового розслідування складається висновок у якому зазначаються: 1) дата і місце складання висновку, прізвище та ініціали, посада і місце служби членів дисциплінарної комісії, що проводила службове розслідування; 2) підстава для призначення службового розслідування; 3) обставини справи, зокрема обставини вчинення поліцейським дисциплінарного проступку; 4) пояснення поліцейського щодо обставин справи; 5) пояснення інших осіб, яким відомі обставини справи; 6) пояснення безпосереднього керівника поліцейського щодо обставин справи; 7) документи та матеріали, що підтверджують та/або спростовують факт вчинення дисциплінарного проступку; 8) відомості, що характеризують

поліцейського, а також дані про наявність або відсутність у нього дисциплінарних стягнень; 9) причини та умови, що призвели до вчинення проступку, вжиті або запропоновані заходи для їх усунення, обставини, що знімають з поліцейського звинувачення; 10) висновок щодо наявності або відсутності у діянні поліцейського дисциплінарного проступку, а також щодо його юридичної кваліфікації з посиланням на положення закону; 11) вид стягнення, що пропонується застосувати до поліцейського у разі наявності в його діянні дисциплінарного проступку.

Під час визначення виду стягнення дисциплінарна комісія враховує характер проступку, обставини, за яких він був вчинений, особу порушника, ступінь його вини, обставини, що пом'якшують або обтяжують відповідальність, попередню поведінку поліцейського, його ставлення до служби. При цьому, перелік обставини, що пом'якшують відповідальність не є вичерпним, натомість перелік обставин, що обтяжують відповідальність поліцейського, є остаточним.

У разі встановлення вини поліцейського за результатами проведеного службового розслідування видається письмовий наказ про застосування до поліцейського одного з видів дисциплінарного стягнення, передбачених законом, зміст якого оголошується особовому складу органу поліції.

За кожен дисциплінарний проступок не може застосовуватися більше одного дисциплінарного стягнення. Якщо поліцейський вчинив кілька дисциплінарних проступків, стягнення застосовується за сукупністю вчинених дисциплінарних проступків та враховується під час визначення виду дисциплінарного стягнення. У разі вчинення дисциплінарного проступку кількома поліцейськими дисциплінарне стягнення застосовується до кожного окремо.

По-сьоме, мають свої особливості і строки застосування дисциплінарних стягнень, а саме: дисциплінарне стягнення застосовується не пізніше одного місяця з дня виявлення дисциплінарного проступку і не пізніше шести місяців з дня його вчинення шляхом видання дисциплінарного наказу. У разі проведення службового розслідування за фактом вчинення дисциплінарного проступку днем його виявлення вважається день затвердження висновку за результатами службового розслідування; перебування поліцейського на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності) чи у відпустці не перешкоджає застосуванню до нього дисциплінарного стягнення.

По-восьме, виконання дисциплінарних стягнень залежить від виду стягнення, застосованого до працівника поліції. За загальним правилом дисциплінарне стягнення виконується негайно, але не пізніше місяця з дня його застосування, не враховуючи часу перебування поліцейського у відпустці, відрядженні або на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності). Після закінчення зазначеного строку дисциплінарне стягнення не виконується. Наказ про застосування до поліцейського дисциплінарного стягнення виконується шляхом його оголошення в органі (підрозділі) поліції та особистого ознайомлення поліцейського з ним. У разі відмови особи від ознайомлення з наказом про це складається акт. Дисциплінарні стягнення у виді звільнення з посади та звільнення із служби в поліції, застосовані до поліцейського, який перебуває у відпустці чи на лікарняному (у період тимчасової непрацездатності), виконуються (реалізуються) після його прибуття до місця проходження служби. За відсутності на службі без поважних причин поліцейського, до якого застосовано дисциплінарне стягнення у виді звільнення з посади чи звільнення із служби в поліції, таке дисциплінарне стягнення виконується, а витяги з наказів про застосування та виконання дисциплінарного стягнення надсилаються рекомендованим листом з повідомленням на адресу місця проживання поліцейського, що зазначена в його особовій справі.

Поліцейський, до якого застосовано дисциплінарне стягнення у виді пониження у спеціальному званні на один ступінь, зобов'язаний протягом семи календарних днів з дня ознайомлення з наказом здійснити заміну знаків розрізнення на однострої та службового посвідчення. Під час виконання зазначеного дисциплінарного стягнення забороняється зривання погонів, а також будь-які інші дії, що принижують гідність поліцейського. Дисциплінарне стягнення у виді призначення поза чергою в наряд виконується шляхом несення служби в наряді позачергово в будь-який день тижня.

У дев'ятих, строк дії дисциплінарних стягнень починає свій перебіг з моменту оголошення їх порушникові і для кожного з видів стягнень становить: 1) зауваження – протягом двох місяців; 2) догана – протягом трьох місяців; 3) сувора догана – протягом чотирьох місяців; 4) попередження про неповну службову відповідність – протягом шести місяців; 5) пониження у спеціальному званні на один ступінь та звільнення з посади – протягом одного року; 6) звільнення зі служби в поліції – протягом трьох років. Дисциплінарне стягнення у виді призначення поза чергою в наряд вважається виконаним з моменту його відбуття курсантом (слухачем).

По-десяте, застосування дисциплінарного стягнення тягне за собою певні правові наслідки, а саме: протягом строку дії дисциплінарних стягнень до поліцейського не можуть застосовуватися заходи заохочення, крім дострокового зняття раніше застосованого дисциплінарного стягнення; строк дії дисциплінарного стягнення не зараховується до строків вислуги поліцейського для присвоєння чергового спеціального звання; у місяці виконання дисциплінарного стягнення поліцейського може бути позбавлено премії повністю або частково в порядку, визначеному Міністерством внутрішніх справ України; поліцейський вважається таким, що не має дисциплінарного стягнення, якщо його нагороджено державною нагородою, заохочено шляхом дострокового зняття дисциплінарного стягнення або закінчився строк дії дисциплінарного стягнення; закінчення строку дії дисциплінарного стягнення у виді пониження у спеціальному званні на один ступінь не дає поліцейському права на поновлення у спеціальному званні, якого він був позбавлений за порушення дисципліни; строк вислуги для присвоєння чергового спеціального звання обліковується в загальному порядку; закінчення строку дії дисциплінарного стягнення у виді звільнення з посади не дає поліцейському права бути поновленим на посаді, з якої він був звільнений за порушення дисципліни; поліцейський, звільнений з поліції за вчинення дисциплінарного проступку, не може бути прийнятий на службу до поліції протягом трьох років з дня виконання наказу про звільнення.

Одинадцять, поліцейський має право оскаржити застосоване до нього дисциплінарне стягнення протягом місяця з дня його виконання (реалізації) у позасудовому порядку шляхом подання рапорту до прямого керівника особи, яка застосувала дисциплінарне стягнення, або шляхом звернення до суду в установленому порядку. Розгляд рапорту про незгоду з дисциплінарним стягненням здійснюється протягом 30 календарних днів з дня його реєстрації в органі поліції шляхом проведення перевірки викладених у рапорті фактів та обставин, що, на думку поліцейського, не були враховані під час проведення службового розслідування та під час прийняття рішення про застосування до нього дисциплінарного стягнення. У разі підтвердження фактів, викладених у рапорті, керівник, який здійснює його розгляд, зобов'язаний негайно вжити заходів до поновлення прав поліцейського, усунення обставин, що призвели до таких порушень, та вирішити питання про притягнення до відповідальності осіб, винних у вчиненні порушень. Про результати розгляду рапорту уповноважений керівник письмово інформує поліцейського, який подав скаргу.

Проведене дослідження надає змогу сформулювати визначення дисциплінарної відповідальності працівників поліції, під якою слід розуміти встановлену нормами права систему заходів дисциплінарного впливу, (негативних наслідків) у вигляді дисциплінарних стягнень, що застосовуються уповноваженим суб'єктом у порядку підлеглості до працівника поліції за вчинення дисциплінарного проступку з дотриманням спеціальної процедури, визначеної чинним законодавством.

В якості висновку слід зазначити, що дисциплінарна відповідальність працівників поліції являє собою спеціальний вид дисциплінарної відповідальності працівників, який регламентується не загальними положеннями Кодексу законів про працю України, а нормами спеціального закону Про дисциплінарний статут Національної поліції України.

Серед інших особливостей цього виду відповідальності слід окремо виділити фактичну її підставу, а саме – вчинення поліцейським винного протиправного діяння що полягає в порушенні ним не тільки службової дисципліни, а й невиконанні чи неналежному виконанні обов'язків поліцейського або виходить за їх межі, порушенні обмежень та заборон, визначених законодавством для поліцейських, а також у вчиненні дій, що підривають авторитет поліції. Оскільки, вимоги не тільки правового а і морального змісту включені до кола службових обов'язків поліцейських, то недотримання таких норм, аморальна поведінка не тільки під час безпосереднього виконання службових обов'язків, але і поза службою мають бути підставою для притягнення поліцейського до дисциплінарної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Колпаков В.К. Дисциплінарна відповідальність державних службовців: еволюція стандартного регулювання. *Право України*. 2016. № 9. С. 79–90.
3. Трудове право України : підручник / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка, В. П. Мельника. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 472 с. URL: https://pidru4niki.com/89448/pravo/ponyattya_oznaki_osnovni_vidi_distsiplinaranoi_vidpovidalnosti (дата звернення 21.09.2021).
4. Петришина-Дюг Г.Г. Дисциплінарна відповідальність у трудовому праві: поняття та принципи. *Науковий вісник Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича : зб. наук. праць. Серія : Правознавство*. 2008. Вип. 461. С. 39–43.
5. Коваленко К.В. Загальна та спеціальна дисциплінарна відповідальність *Форум права : електрон. наук. фахове вид.* 2008. № 2. С. 231–236. 185
6. Правовий вплив на неправомірну поведінку: актуальні грані : монографія / за ред. проф. О. В. Козаченка, проф. Є. Л. Стрельцова. Миколаїв : Ліон, 2016. 768 с.
7. Кодекс законів про працю України : прийнятий 10 груд. 1971 р. № 322-VIII ; в редакції від 25 жовт. 2020 р. *Відомості Верховної Ради УРСР*. 1971. Додаток до № 50. Ст. 375. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення 22.09.2021)t
8. Мельник К.Ю. Дисциплінарна відповідальність та дисциплінарний проступок: питання теорії. *Право і безпека*. 2012. № 1. С. 226–230.
9. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15.03.2018 № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19#Text> (дата звернення 22.09.2021).
10. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (дата звернення 21.09.2021).
11. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text> (дата звернення 22.09.2021).

12. Про державну службу: Закон України від 16 грудня 1993 року N 3723-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3723-12#Text> (дата звернення 22.09.2021).

13. Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення 23.09.2021)

14. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>. (дата звернення 22.09.2021).

15. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: Наказ МВС України від 09.11.2016 № 1179. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>. (дата звернення 23.09.2021)

16. Про реалізацію окремих положень Дисциплінарного статуту Національної поліції України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.11.2018 № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1355-18#n17> (дата звернення 23.09.2021)